

Jaunimas

Mėnesinis laikraštis skiriamas jauniems.

SVIESKIME LIEPSNAS Į ŠIRDIS.

Rašydavau švelnų būdų. Saugodavau užgauti žmonių jausmus. Maniau statyti tiliams diduosius rūmus, kuriuos turėjau akis. O likaus suprastas tikrai tų kelių didiųjų, jaunųjų sielų.

Daugis tilėjo ir dar tili. Žiūri į mano pasistengimą abejojančių žvilgiu. Berods suprantu tai. Tose akis nėra ugnies. O kad kada jos išvystu, matau, yra tai nekanta, pavidas, karštiavimas. Bet aš pasiilgęs pamatyti augšto pasirinkimo gaisrą. Laukiu nuolatai žiūrėdamas, ar nesuliepsnuos širdis ir nepradės apsireikšti didybė. Ir todėl noriu sviesti liepsnas į širdis.

Sākėme, kad svarbu žmonėse žadinti tautinį jausmą. Teisėbė, tai svarbus dalikas. Kiti mano žmonėse turėtų sukilti noras sviesties. Ir jie tiki tai esant pažinimą naujaisiu nuomonių apie pasaulį ir jo tvarką; esant žinių surinkimą atmintį, esant tai papeikimą, kas kitiems šventa; ir tt. begalo.

Bet tai silpnumo ir kvailumo tikėjimas. Kokia nauda turėtume, nors visi lietuviai ir būtų givi tautos vaikai, turėtų visokių žinių mokslų galvoje,

jeigu jie būtų su kūnu ir dār daugiau su dvasia nutautėliai, degeneratai? Verta vien būtų, kad tokia tauta kuo-veikiau žūtų kaip skandinami bereikalingi šunėliai. Nevien tautos atsigavimas mums turi rūpėti, bet tikras jos jaunėjimas.

O tas jaunėjimas apsireikšti turi visame žmoguje. Lietuviai berods labai dažnai dār išrodo, kaip sveiki beržai ir auzuolai. Tatiu visas gyvenimo ir pasaulio supratimas pradeda regimai ir į mus veikti griaudamas mūsų kūnus, kaip senai jau griovė mūsų sielas ir dvąsią.

Tik apmąstykime. Ilgus metus net amžius skelbiami šventi mokslai. Ir tikrai jie yra gimę iš žėrintios išminties saulės. Bet ar žmonija eina gerin, tobulin? Niekumet nebuvo tiek daug tikėbos skelbėjų negu šiandien. Niekumet nebuvo tiek dievnamių. Bet ar žmonija kuomet nors taip kvailai pasielgė kaip mūsų laiku. Manykime, niekam žmonės tiek pinigų neišleidia kaip nuodams: degtinei ir tt. pirkties. Vokioj, paveikslui tū pinigų skaitius susibėges į tukstantius milijonų vienais metais. O kaip Vokioj, taip yra ir kitur. Bet tie nuodai kaip tik dera tam žmonėms žudyti, žmonėms, kurie trokšte trokšta gyvibės. Beveik tokia-jau pinigų daugybė ir išleidžiama įvairiose valstībėse karo reikalams. Ir vėl vien žmonių žudimui. Ar tše prots? Kvailumas, ne kita.

Kad pastaru laiku pradeda virsti kitaip, tikrai nėra tam priežastis (supraskime!) tikėbos skelbėjai. Bet gal žiniija, mokslas? Beveik pasakčiau dār

maziau. Žinau ir tikėba ir mokslas turi savo nuopelnus. Tik neturiu šis on reikalo, jiems pagirti. Mokslas yra tikrai persenes su savo spėjimais, su savo nutarimais viso to, kas jam dār nėra suprantama. Dār šiandien augštai stāto kaip kokia gyvibės eligžira visokius niekus-purvus-nuodus. Ir isiziūrėkime į mūsų jaunuosius, kurie yra studėave įvairiuosius "monistų" raštus, kokie jie be jėgiai seneliai. Nieko nebemāto gėvojo pasaulio. O visur gyvibė tiesiog šaukia, kad pastebėtume. Nemāto, kadangi tiki, tiki, ir vėl tiki, kā vienas kitas yra sākes, kurs esās autoritātė!

Pagaliaus būkime, drėskime būti netikė! Pašaukime visus kvailiais: mokslininkus ir visus, kurie mums kokė nors tikėbā skelba. Bet klausėkimės ir jū kvailumo. Būdami netikėliai, būkime vis dēlto žmonės atviromis širdimis ir sielomis. Mėginkime visa. O gyvenkime drāsu linksmumu. Tik nesivolokime purve! Žengkime per visa, per nelaimes, kvailumus, nekantas, nedorėbes tolin kaip didvėriai. Niekumet neužleiskime, kad mūsų sieloj būtų žudomas augštasis, prakilnasis žmogus. "Nemeski laukan iš savo sielos didvėrė-karžėgė!"

O tad gal atirasime tikėbū ir žiniijos kvailumuose vėl — išminties. Surasime paklėdimū, bet ir šviesos. Nerekalinga mums tikėti. Bet būtina yra tikėba sieloje patirti.

Išmokime būti žmonės, kurių sielos lėkti gāli. Lėkti per visa, kas jas nori surėšti, surakinti, žeminti, bloginti, purvinti.

"Sielai ūra auge sparnai, jeib ji sunkum̃a dangun pakeltũ, ten, kur Dievũ giminẽ gĩvena. Visa, kas dieviška, ūra grazu, iŝmintinga ir gera, ir grozĩbe, iŝmintimi bei gerĩbe maitinasi ir tuo auga sielos sparnai, bet biaurume bei blogume jie nĩksta ir nukrinta." (Platon.)

Supraskime pagaliaus, kad niekur mums augŝtiausiosios galĩbẽs taip arti nẽra, kaip mũsũ sieloje. Duokime jai liuosai tekẽti ū vis̃a mũsũ zmogũ. Tuomet numanĩsime, kaip jaunẽsime ir didẽsime. Zmonija pastaru laiku tik todẽl teprededa atsipeikẽti, kad vis didesnis zmoniũ skaitius ŝito atsimena. Neklauskime tiek, k̃a mokina ŝie ar tie apie gĩvenim̃a, ar mokslas visa galutiniai ūra nust̃ates, bet klauskime: iŝ kur pareina zmogui naujos, didios gaivinantis jẽgos? O kuomet tai tikrai iŝvĩde ir iŝtĩre esame, tai ŝvilpĩkime ant visũ autorit̃atũ, kurios kitaip mokina.

Tik tuomet, kad mũsũ ŝirdĩse bũs atsivẽrusios naujos gĩvĩbẽs versmẽs, mums pasirodĩs niekais visos gĩvenimo sunkenĩbẽs, visa, kas mus vertia rũstauti, pĩkti, nuliũsti ir aŝaras pralieti. Didiausiosios priespaudos mums tuomet tegalẽs sukelti juoksm̃a. Juoksm̃a to didiojo iŝm̃anĩmo, kad mus nieks neg̃ali sunaikinti, nieks mums neg̃ali kenkti. Juoksimẽs tad tais, kurie s̃ako Dievo nẽra. Jausime gĩvai, jog iŝ jo mums pareina didioji gĩvĩbẽ. Ir juoksimẽs tais, kurie s̃ako: Tai ir toks ūra Dievas. Nẽsa regima, jog tas Dievas tẽra sugal-

votas. Rĩkaudami zengsime per gĩvenim̃a. Ir jis virs mums tokiu, kokie mes esame pastoje.

Numanĩkime pagaliaus, kad tokia galĩbẽ, toks dr̃asumas nepareina iŝ regimũ daiktũ, kad mũsũ s̃amonẽ, mũsũ siela nẽra koks kũno vaisius, bet kad mes, kaip visa, gĩvename didioj s̃amonẽj, dṽasioj ir sieloj, iŝ kur visa kĩla, kurioj visa kvẽpuoja. Vien tokiame zinojime tvirtẽjant mũsũ jẽgos auga kaip mums kĩlant didẽja padangẽs ir amziai.

Nezvelgkime ū dulkes ir purvus, ū silpnum̃a ir niekŝum̃a. Juokimẽs dr̃asiai tuo visu. Lai mũsũ siela zẽri kaip saulẽ! Ir iŝ jos svieskime liepsnas ū savo ŝirdĩ. Lai ta mintis, kurĩa ŝiŝon ŝaukiu, bus tokia liepsna! Jojoj gĩvenkime nuolatai. Ir bũkime jauni, didi, dr̃asũs ir pilni tikĩbos ir tikẽjimo.

Tokie turẽtũ bũti Lietuviũ tautos zmonẽs. To nori kaip senai taip ir naujais metais "Jaunimas", kurĩ siũlau augantioms sieloms. *Vidũnas.*

KAIMO DIDVIRIS.

Apĩsakelẽ.

I.

Buvo kaimas kur-nors Prũsũ Lietuvoj. Gĩveno jame didesni ir menkesni ūkininkai. Vianas jũjũ, su pavarde Norkus, turẽjo labai gr̃azũ ir didi dṽar̃a. Bet tas tiktai tesusisiekio su kaimu didiu savo sodu, per kurĩ sravẽjo gilus upelis. Tasai ir skĩrẽ dṽaro gĩventojus nuo kitũ to kaimo zmoniũ. Tiltas buvo tiestas per jĩ tiktai toliau arti Ñamuno. Dvaronis, nors Lietuvis, gĩveno su savo patia ir savo dukraite, mielu ŝirdingu kũdikiu, nesirũpin-damas daug kaimo gĩventojais.

Kaime buvo ir mokikla. Mokino tše trīs mokintojai. Jauniausiasis jų gveno labai atsitraukes nuo kitų. Nedraugavo jis su ūkininkais, kaip tai darė jo kolėgai. Bet ir su jais nebuvo dažnai mātomas. Buvo visai atsidaves savo pāreigai ir stūdioms. Vienok susiėjes su vienu antru žmogumi labai ji širdingai sveikindavo ir kalbindavo. Buvo visame tikrai geras paveikslas visiems. Nesikišo jis i kaimo reikalus. Tatiau rodės, lig jis tik laukia progos, kad galētū ši-tai patarti ar ir padariti.

Tām labai ir buvo reikals. Kaimo gventojai didiai mėgo girtauti. Ir lig titia tām aludė pirm keliū metų kaime buvo atverta. Sākė žmonės, jog seniau kaimas išveizėjes tvarkus. Dabar jis, išėmus dvārā ir mokiklā, aiškiai reiškė skurdā. Ipatiai sunkiai atjautė permaina to ūkininko šeimīna, kuri gveno šale dvāro. Pirma gvenusi smagiai, dabar brido vis giln i vargā.

Dvaronio Norkaus ir ūkininko Vībaro sodai tebuvo skiriami tvora, kuriā dvaronis tvērē ir taisē. Geros širdies jis žmogus ne karta su kaimīnu pasišnekėdavo, nors ir nedraugavo su juo. Bet tām pradėjus girtauti, jau ir vengē su juo susitikti.

Buvo Vībarui karve kritusi ir veikiai po to veršis nugaišes. Ir apmaudā norėdamas pamiršti, Vībaras nuėjes i smukle ir prisigėres. Tai buvo pradia. Bet prie jos rišosi pāprotis ir prie tos visos nelaimės. Tarnai nenorėjo klausiti girto ūkininko, kurs ir dažnai bereikalo uzrikdavo ant jų. Išėjo vaidai. Ir ūkininkas nekartā pasiliko be jokios pagalbos. Negana, kad smuklėj pinigai tirpte tirpo, ir namuose turtas niko. Ukininko žmona nesugebėjo gelbėti. Pasitikėjo Dievu, bet pati mąza kā mėgino padariti. Tai išlengvo ir brido i skolas; ir skurdas vis drūtiau uzgulė visā ūkī, visus namus ir pašalius.

Turėjo juodu tris vaikus. Tėvui pradedant girtaut vīriausias vaikas, Auris, buvo 12 metų, mergitė 8 ir mažasis 6 metų. Visi trīs buvo sveiki, dailūs, protingi bei

malonūs kūdikiai. Tik tėvui girtauti pradėjus, jie pastojė veikiai bailūs, tīlūs. Prisigėres tėvas parėjes rėkaudavo ir juos mušdavo uz kiekvienā menkniekī. Tad jų veideliai išlengvo ir nubālo. Ipatiai, kaip vaikai mātē savo motinā nekartā apsverkusiā.

II.

Vienā tatiau turėjo Auris diaugsmā. Buvo tai dvaronio duktelė Elzė. Tik 2 metu jām jaunesnė, ji lig jām ligi ir verta pasitikėjimo. Berods ji neateidavo i jo namus. Vienok tvora juodu neskirė labai. Dar gi stovėjo mediai patvorise, kad jų šakos visai susikibusios buvo. Nesunku tad lipti nuo vieno i kitā medi. Nors jau seniau tuodu kūdikiu per tvorā pasikalbėdavo, dabar Auris Elzės jau vis laukė. O tik tegalėjo su ja susieiti, kuomet mokiklos buvo uzdarītos. Tad ji iš miesto grīzo. Su ja pasišnekėjes, jis lig atgėdavo, lig linksmesnis pastodavo. Ir grīzes i namus tiek to linksmumo parnešē, kad ir motīna tarsi atsigaudavo. Bet Auris ir visai kitaip i tėvo pasielgimā išmoko žvelgti. Pradėjo pastebėti, kā tėvas sāko, ir pradėjo māstīti apie tai.

Žīmu jām pirm viso pasidārē, kad tėvas kartais sakėdavo, turis gerti, per labai esās ištroškes. Auris buvo tuokart 14 metų, ir nebelankė mokiklos. Tai kartā titia nuėjes paklausė jaunajī mokitojā, kas galētū būti priezastis, kad žmogui staiga užeina troškulis. Mokitojas pažūrėjes i Aurī pasākē: "Tur būt valgis per daug ira siūdītas buves!" Ir lig nenorėdamas būti gaišinams, vėl pasiēmē savo knīgā. Tai Auris ir sau nuėjo.

Parėjes atliko savo darbelius labai susimāstes. Pagaliaus, po keliū dienū, tėvui vėl išėjus aludėn, Auris, atsi-tojes šale motīnos, kuri lopē tėvo drabužius, sākē: "Motīnel, nemesk i valgī tiek druskos. Tuomet tėvui nebereikės eiti atsigerti." Nusistebėjo motīna vaiko žodiais. Jai rodės, lig taip manīti jām 14 metų vaikui nebeprītiktu. Tatiau atsākē: "Tik nesiūdau daugiau, kaip reikia.

Visi mēs valgome tā pātī. Bet mes netrokstame." Vēl māzumā pamāstes Aurīs tārē: "Bet vienas zmogus gāl greitiau ištroksta negu kits!" Atsākē motīna: "Jau kas pasidāves girtāvimui, tas vis ištrokšes. Nemanīki, kad tu tēvui tai nuprātīsi. Gana jo meldiau, jām nukalbējau, kaip jis pradējo. Gana ir zadējo. O nieks iš viso. Turime kesti ir gana. Dievas vienas tegāli gelbēti."

Tuo ir pasibaigē Aurio pirmutinis zingsnis. Ir išlengvo pradējo ištikinti, kad taip, kaip ģra, turī ir pasilikti. Vien tepridera kesti ir gana. O labai nebuvo tai lengva. Tēvas vis daugiau ištrokšes būdavo ir leisdavos savo keliais nei nieko nebesakīdamas ir grīzo kaskart līg visū velniū līdīms. Namuose apsireikšdavo vien barniais ir keiksmiais. Taip dienos, savaitēs ir mėnēsiai praējo. Tik labai, labai slankiai.

Nors būtū Aurīs su Elze susieiti galējes. Bet visā zīemā jis jos nemātē. Tad ir pavāsarīs senai jau šildē zeme, ir vis jos dār nebuvo išvīdes. Stovējo jis prie obelies, kuri su kriauše iš Norkaus sodo buvo tarsi apsiglobusi. Ir mārē: Kokiu tik neskiriamu draugu tuodu mediu! Tad ir pamātē Elze. Buvo Sekminēs. Vaikštiojo ji su savo tēvais sode. Taip malonu buvo matīti, kaip jie širdingai su viens kitu kalba. Atminē savo tēvū gīvenimā, ir bēgo šalin. Taip skaudu jām pasidārē.

Tad ir vēl atējo pas tvorā. Jo takelis jau gana vēl išmindiotas. Tik Elzēs vos numanīti, kad buves. Bet pagalīaus Aurīs ir pastebējo, kad ji jau kartā buvusi atbēgusi. Ir pasisekē susitiktī. Vēl kalbējo. Ji daug papāsakojo iš miesto. Kuone Aurī pamiršusi. Bet diaugiasi vēl jī pamātīusi. Susieisiantiu dabar dažniau. —

Mediai zīdējo. Ir Auriui kartā zvelgiant ī kaimīnū sodā, linksmas juoksmas iš kriaušēs jī sveikino. Su baltais savo drabuziais Elzē tarp ziedū vos buvo pastebima. Tad jis taipo-jau lipo ī savo medī. Ir juodu pasišnekējo. Pamiršo jis savo liūdnumā ir nešē Elzēs linksmumo atgal ī savo namus. Atsikartojo tai kelis sīkius.

Per greit praējo Auriui Sekminēs. O vāsarai priējus Elzēs takelis buvo daugiau einamas negu jojo. Jis turējo dirbti laukuose. Tēvas vis daugiau paliko visā gīvātā motīnos ir vaikū rūpesniams. Tai Aurīs vis daugiau nuliūdo.

Rudenī vēl su Elze susiējus, jī jām dāvē obuolā. Sākē tas iš jo medio pas juos nukrites. Jī jī turējusi prie saves. Dabar Aurīs turīs jī valgīti, ir manīti līg jī būtū vis prie jo. Nors ilgai nesusieitū.

III.

Praējo vēl ziema ir naujas pavāsarīs zīdējo. Bet Aurio tēvū namuose līg vis daugiau susikaupē skurdas, vargas ir liūdnumas. Aurīs negalējo sulaukti tos dienos, kad Sekminiū laiku Elzē vēl ateis jī pasitiktī. Uzlipo jis ne kartā ant zīdintios obelies ir laukē. Tad jā ir išvīdo pagalīaus. Ir labai jām širdis mušo, kaip jī sode pasirodē ir atbēgo pas tvorā ir māzumā apsižvelgusi lipo ī savo kriauše. Atsisēdo ir tik tad jī pastebējo. Lipo artīn ir dāvē jām rankā. Pirmā kartā. Ir linksmai juokuodama.

Bet tuojau ir aptilo. Jis nieko nebuvo tāres. Vien tik ī jā zvelges. "Tu taip nusimines?" klausē jī. — "Mes visi nusimine." — "Ar tai, kad tēvas girtauja?" — "Jis jau beveik visumet girtas. O niekas negāli jo gelbēti."

Abu nutilo ir mārē sau. Tad jī vēl zvelgē ī jī ilgai ir tīliai. Jis paziūrējo ī jā. Iš jos akiū īpatinga šviesa spindējo. Ir jos veidelis līg kaži-kokī laimējimā apreiškē. O kaip jī tart pradējo, jis beveik nusigandes krūptelējo. "Tu tēvā išgelbēsi!" sākē Elzē kartu īpatingai baltu savo piršteliu rodīdama ī jī. Jis krātē gālvā. O jī vēl tokiu pat būdu tārē ī jī. Visai nuostabu jām pasidārē. Kaip jām tas pirstelis likose akīse, taip tie jos zodeliai jo širdij tarsi kaži-kokiā gīvībe, diaugsmā, viltī, didībe ar šiaip-kā suzādino.

O tad jis vēl susmuko. Līg būtū vaikas 10 metū. Ir tārē bailiai: "Valgius reikia siūdīti. O tad vis randasi troškulis ." Dabar Elzē persimainē. Ir tikrai

paikā padārē veidā. Jautē, līg būtū Auriuku apsirikusi. Jis tik paiks vaikinas, kaip visi kaimo bernukai.

Po valandelēs tatiau paklausē: "Tai gāl tu nenori jo gelbēti?" — Auris liūdņai atsākē: "Nezinau, kaip tai galētiau." Tai ir jai uzējo nusiminimas. Māzumā pamāstiusi sākē visai tīlai: "Ir aš nezinau." Bet tuojau līg atsimindama tārē gīvai: "Bet reikia norēti ir tikēti. Kad tu norēsi, tikrai norēsi ir tikēsi, tad greit ir zinosi. O tavo tēvas ir turi norēti liauties gēres ir būs visa vēl gera."

Tā pasākuisi ji greitai lipo zemīn ir pabēgo līg kazi-kā padāriusi. Aurī didēsniis dār liūdņumus apēmē. Ji bēgo nuo jo šalin. Kuone būtū verkti pradējes. Tik bijojo, kad ji tai pamatītū. Žvalgēs. Teisībē, ji stovējusi, dabar vēl bēgo tolīn.

Bet kaip tai jī vēl apēmē! Jautē atsigauņās. Lipo zemīn ir zengē pas tvorā. Jos zodis: Tu tēvā išgelbēsi, vēl pradējo skambēti jo širdij. Ir dabar tikrai tše kazin-kas nusidavē.

Ilgai stovējo. Visai nepastebējo, kad ji vēl buvo atējusi. Vēl jām dāvē rankā ir tikrai palaiminga tārē: "Tu nori tēvā gelbēti?" Laikē jis jos rankele. O ji žvelgē akimis ī jī, līg matītū kokī stebūklā. Tad jis tārē: "Noriu". Ir paleides jos rankā nieko nesākes ējo ī savo tēvū namus.

Ji pasiliko bestovinti. Māzumā širdis jai suskudo. Tatiau ji jautē, kā niekumet nebuvo jautiusi. Kaip Auriukas zengē, tā ji vis būtū norējusi matīti. Vienas žingsnis, ir jis līg didējo. Ir tarsi nebūtū bernukas, bet koks iš vārio lietas vīro pavidalas. Tatiau vēl ir līg tirpo ī minkštā vaikino išvaizdā.

Tai buvo neapsākamai grazu. O su tuo jo zengimu taip dailiai sutiko zodis: noriu. Skambējo jis jai širdij kartu su Auriuko žingsniais. Tur būt tas zodis kazi-ko dabar virto jo sieloje. O ji stovējo ir buvo palaiminga, kaip dār niekumet savo amžijūje. Nors būtū Auriukas dār atsigrēzes!

IV.

Auris ējo tiesiog pas savo mokintojā su juo pasikalbēti apie tēvā. Bet mokintojas mārē, kad labai nelengva tēvā gelbēti. Kuomet žmogus taip senai jau ira girtāves, jo kūnas visiškai priprātes prie alkoholo ir tiesiog privertiās žmogū girtauti. Todėl reikiā, kad tēvas pats norētū mesti tā blogumā. Tām gāli derēti tūli rāstai. Ir mokintojas sujieškojo jū visokiū, kuriuose išrodīta, kaip girtauti labai kenksminga sveikātai ir visām žmoniū gyvenimui.

Tarsi visa jau pasiekes būtū, ko norējes, taip Auriukas parsinešē tuos raštus. Ir tuoj pats juos sklaidē. Daug tše rādo visokiū vaizdeliū. Parodomas buvo jais girtuokliū ligos skilve ir viduriuose. Toliau buvo visi girtuoklavimo kenksmai išdēstīti ir prirodīti net skaitminėmis.

Motīna, pastebėjusi vaikā, atējo pažiūrēti, kā jis tše parsinešes. Tai jis tikrai išdides sākē: "Dabar aš tēvā gelbēsiu!" Ir jai rodē savo priemones. Motīnai atsirādo graudu. Tad, līg ir turētū vaikā pasiepti. Bet ji tilējo ir tik dūsāvo. Eidama prie savo dārbo dār pažvelgē ī jī. Ipatinga, līg jai nušvito viltis. Jos Auriukas išveizējo, kad negalima buvo abejoti, jog jām pasiseks ko jis nori.

Vaikinas padėjo ī šālī savo raštus. Vakare po vakarienēs kelis atsinešē ir ēmē sklaidīti. Tēvas išvīdes, tuoj pasiēmē vienā ir pradėjo žiūrēti ī vaizdus ir skaitīti. Mokējo užtenkamai vokiškai. Auris vos drīso kvāpā traukti. Tad jau tēvas ir suriko: "Tokiū niekū mārē neparsinešk! Mums jū nereikia!" — Auris bailiai atsākē: "Noriu, kad tu ilgai gīventai — sveikas. O sāko, alus ir degtinē gālā . . ." Neleido jām pabaigti tēvas: "Paiks verši! Kas sāko? Visi gīdītojai liepa gerti! O aš nei negeriu daug. Ar aš girtuoklis? Dār pagaliaus ir vaikas prasimanīs!"

Pirmā kartā taip atsitiko, kad tēvas išleido nors kelis zodius atsakīti Auriui. Ir jis pradrīso: "Bet ir kunigai bei mokintojai pradeda žmones rāginti atsilaikīti nuo tokiū gēralū!" — "Keli jū! Vos vienas antras. O pātis visi geria,

kad tik prieina. Ar mūsū mokintojai negana dažnai su manim išgêrê?" Taip târê tēvas līg nusitiekės. Ir Auris tuoj sâkê: "Bet tretiasis niekumet negeria! O ar nelaiko jo garbêj . . ." — Vêl neleido tēvas jâm pabaigti. "Tik klausîkitês, koks jis gudrus pastojes!"

Ir vis drâsesnis Auris pastojas: "Mân mokintojas daug išpâsakojo. O tai taip labai pabijojau dël taves. Sâkê, kaip labai greit mirštâ . . ." Vêl zodî jâm pertraukê tēvas: "Niekai! Jurjons mirê 86 metû būdamas, o būdavo kasdien apsigêres, kad voliojos kaip paršas. Mân uzteks ir 80 metû." Ir tēvas atsikêles, kazî-kâ niurnêjes išêjo. Auris nieko nezinojo pasakîti. Teisîbê, kad Jurjons buvo mires 86 metus pasiekęs. Ejo ziûrêti têvo. Buvo išêjes î smukle.

Tai Auris ir greitai nubêgo pas savo mokintojâ ir visa išpâsakojo. Tasai sâkê, kad esâ visokiû gîdîtojû, mokintojû ir kunigû. O apie Jurjonâ, kad tâm gâl būtû prikâke 100 metû, jeigu nebûtû girtâves.

Dabar Auriukas tik laukê progos tai têvui pasakîti. Tik nerâdosi. Ir jis pagaliaus nieko nebodamas tai pasâkê. Bet tēvas likos gudresniu. Atsâkê: "Ne alus arba degtinê, bet Dievas nustâto žmogui, kuomet reikia mirti."

Ir tēvas girtâvo kaip girtâves. Tai troškulîs, tai kaimînai jî traukê aludên. Visi tie râštai, visi tie jû bauginimai nieko nepadârê. Bet kartais jis tik îzvelgdavo. Ir vienâ kartâ sviedes knîgas î šâlî, kitâ kartâ vël pasiimdavo. Auris jas vis padêdavo, kad pamatîti turêjo. (Toliau bus.)

IS MANO KASDIENIO.

Pagaliaus tik reikêtû suprasti.

Nesenai vël radau kur-nors rašîta, bûk aš kiek tiktai galêdamas mêginu Lietuviams îbrukti îpatingâ mokslâ. Esmi todël priverstas nors kelis griežtus zodius apie tai pasakîti. Matîti, žmoniû gabumai nelîgûs. Ir tûli, nors būdami nezinêliai, drîsta kalbêti apie jiems nepasiekamus

dalîkus, lîg tai būtû jû vâlgomos ropûtês. Kiekvienas, kurs nors šiek-tiek pažîsta žmonijos didvîriû mintis ir mokslus, turi žinoti, kad aš kiek tik îstengdamas tû mintiû ir mokslû pranešu Lietuviams. Bet reikêtû ir suprasti, kâm aš tai darau. Neesmi sporto žmogus. Nekriaujo nuostabû daiktû, retenîbiû. Palieku tai tokiems, kurie nezino, kâm jû âmžius, ir zaidia niekais. Aš pasirinkau uzdavini nešti î savo tautietiû širdis visa-tai, kas zâdinti galêtû augštiausias ir prakilniausias žmogaus jêgas. Vien turiu tai akîse, kad mūsû tautietiai žmoniškume tarptû ir stiprêtû. Ir visai paiku laikau mân dâromâjî prikaišojimâ. Nerûpi mân, kas tuos mokslus skelbes îra, ar jis būtû garsus mokslininkas-filosofas arba prâstas darbininkas, tikîbos îsteigêjas arba karzîgîs, vien ziûriu î tai, ar jo mokslas gâlî tarnauti mano parinktâm tikslui. O tad: lai mêgina kiekvienas, kurs îra skaites mano raštus, ar jis po skaitîmo jautêsi tamsesnis ar šviesesnis, žemesnis ar prakilnesnis. Manau, vien tie, kurie kreivi atsistoja prie mano râštû, kreivai jû ir pasiekami. Bet kreivi stovi tik labai — îpatingi žmonês. Ir dâr vienâ: Ar uztenka paprastai žinijos ir tikîbû mokslai, žmoniû prakilnumo diegams gaivinti? Jeigu, kodêl tai negaivina?

Nešâl k.

Pirm neilgo laiko buvau laidotuvêse. Apsivilkes kaip paprasta labai lengvais drabužiais ir vasaros apsaustu. Šâlo ir pustê baisiai. Kiti žmonês buvo ant kapiniû su didiais kailiniais. Nueidamas prakaitavau kovodamas prieš smarkûjî vêjâ. Tad stovêjau puse valandos ant kapiniû. Žinoma labai šâlta atsirâdo. Kiti vazîavo namon vezimais ir šlajomis. Šâlo ir sirgo namon sugrîže. Aš bêgau kiek tiktai îstengdamas. Dabar berods su vêju. Bet vël sušilau, kad vis prakaitavau. Pasiekęs namus ilsêjaus mâžumâ, valgiau, ir atsisêdau prie dârbo. Smagu mân buvo. Ir likaus sveikas. Lai bûs tai kitiems patarimas, kaip gîdîties sušâlus. Vds.

Kristono Duonelaitio Atminimui.

(Gimes 1. Sausio 1714. mt.)

Ak, kur dingot giedros jūsgi pavasario dienos,
kaip mes, pirmasik stubos atverdami langus
šildantį šiltos saulelės spindulį jautēm?

Līg kaip sāpnas koks, kurį miegodami mātom
ogi pabude jo potām trumpai paminējam,
līgiai taip prašoko mums su vasara diaugsmas.

Duonelaitio Rudens gerībēs, 22—27 eil.

IS DABARTIES.

Metū pradios gamta ir žmonės yra šikart labai keisti. Gamta vėl žiauru būdu užpuola žmogū. Staiga didis šaltis prispaudžia visus. Tad vėl užėina didi tvanai, kaip Mažoj Lietuvoj iš măriū, Vokioj iš jūrū, Francijoj, Sveicoj, ir tt. iš upiū. Pagaliaus Azijos rytuose vulkānai ugningaja savo srove labai daug tūkstantiū žmoniū zudo. O vėl, kaip gamta taip ir žmogus. Pradedā vis dažniau net visos Seiminos gālā pasidariti. Beveik kiekvienne laikraštij yra žiniū iš Vokios, Rusijos, Francijos ir tt., kad tėvas savo pātiā, vaikus ir save, arba motina vaikus ir save yra nuzudiusi. Matiti, žmogaus ūpas nuolatai gamtos ūpā atspindi. O gamta rodos kaip tik apsāko šitiems metams skaudū permainū. Bet žmogus nėra gamtos irankis. Jis gālī apsireikšti ir priešingai. Ir visos gamtos suniurime apsakiti givibēs ir dvāsios rikāvimā. Gražu, kad nors kiti žmonės nūnai parodo

savo mielaširdingumā. Mažoj Lietuvoj Vokietiai yra trumpu laiku tūkstantius sudėje tiems, kuriems yra mariū tvanai kenke. Tur būt ir Lietuviai yra savo broliams nudaline iš savo turto. Bet svarbu yra, kad žmogus prieš visas nepalaimas ir visus kenksmus stāto savo drāsā ir tvirtibē, nesumenkēdamas, nenusimindamas, nors ir visa žūva. Žmogus turi ir gālī išmokti didis būti ir stiprus visose gyvenimo bangose. Tik reikia atsiminti savo esibēs, kuri gyvena visumos širdij. Reikia atjausti, kad, note Emersono, zemē ir dangus i žmogaus sielā liejasi ir kad jis nuo amžiū iš Dievo dvāsios geria. Tuomet galima augštai iškilti iš visū skausmū, kuriuos gyvenimo nerama ir trenksmas mums suteikti nori.

Salvarsano bankerotas. Seniau jau mes "Jaunime" pranašavome, kad garsusis profesorius Ehrlich išradimas, vadinamas tuo kart ir Ehrlich Hata 606

negālī būti naudingas. Dabar ir apsireiškia, jog tai skaudī yra teisibē. Garsusis specialistas gūditojas dr. Dreuw iš Berlino skelbia tūluose laikraštiose (didieji Vokios to skelbimo nepranešē), kad po vartojimo Salvarsano (tai Hata 606) labai daug (apie 200 žmoniū) yra todėl mire, kiti visokiomis baudiomis ligomis susirge, ir prāšo visū gūditojū jām pranešti savo patirimus. Noris jis tikrai sužinoti, kiek vertas tas išradimas. Francas dr. Gaucher sako: "Salvarsanas yra daugiau žmoniū nubenges negu kaip tai būtų galėjusi padariti syfilis negidoma." Priminame todėl naujai vėl šitā: Givėnimas nėra tvarkitas vien fizikos istatimais. Ira dar givibēs, doros, mintiū ir dvāsios istatimū. Fyzikos istatimai yra zemiausieji. Žmogaus kūno ir dvāsios sveikata dera daug daugiau iš jo doros negu iš atsiziūrėjimo i matērios daiktus. Ir nėra šiū dienū mokslo tiktai paklidimas, bet tiesiog kvailumas maniti, keliāis itriškinimais kokio skistimo i kūnā galima pašalinti visa, kas iš pasileidimo, iš nedoros pareina. Taip vėl kartā, kad ir berods skaudiai pamokinami žmonės, jog dora nėra kokia tik žmoniū prāmonē, bet vieno visumos principo apsireiskimas. Ir nėra jis šalinas vien tvirtinimu, jog jo nėra. Žmogus tegālī igiti prazuditā sveikatā, givendamas pirm viso dorai, toliau svariai,

valibai ir sekdamas kūno givibēs istatimus. Nėra kito kelio. Beveik visas gūdoles, o tikrai visas "stebūklū dārantias" galima ramiai mesti ant mēšlino. Naudos iš jų teturi fabrikantai. O tikra mokslo, žinijos gēda yra tai, kad ji su anais yra susitelkusi. Tik manikime vienām (1) kg Salvarsano gaminti pasidaro išlaidū 10 frankū, o parduodamas tas 1 kg žmonėms už 12500 frankū. (Dr. Bohn, Aertzl. Mitteilungen 1911 Nr. 2.) Prieš "vėži" naudojamas pastaru laiku vėl naujas išradimas, Mesothorium. Jis gaminamas iš atlaikū dirbant kepures gāzo lampoms. O 1 gr to Mesothoriaus parduodamas už 400000 Mk. Tūli miestai duoda pinigus, jeib ta branguji daiktā isitietū savo ligonims gūditi. Perkamas taipojau garsusis Rādias. O yra žinoma, kad visi ligonis, kurie ta gūdole nuo vėžio gūdomi buvo pirm 10 metų šiandien nebegivena. Toks tas didis mūsų dienū prigavimas. O tikrai gailu ir baisu, kad mokslas juo taip apsiteršia. Pasergiu kiekviena isakiai, jog nuo ligos išgiti tėra vienas kelias, būtent visa vengti, kas priešinas dorai ir kūno givibēs istatimams ir pradėti visiškai kitaip valgiti, gulėti, vilkėti, pasielgti. Tik tuomet tegalima tikėti išgiti. Po sunkiū nusidėjimū tai tik labai išlengvo tegalima. Prakilnios mintis, skaistūs jausmai, saulės šviesa, šiluma, tīras oras, tīras vanduo,

sveikas iš grūdų ir vaisių pataisytas valgis, tai geriausias ir lengvai prieinamas gėdolis. Kuomet tos veikia į kūną, jis įgauna jėgų, kurios visas ligas apeikia.

Ko Vokioj šiais metais pabijoti reikia, rodo tas dalikas, apie kurį pernai Gruodio mėnesį rašėme. Minėti ten oberstas ir žemesnis ofiserai, statyti po karo teismu, yra visai išliuosuoti. Teisėbė, apsiėiskė, jog jie labai erzunami žmones suėmė ir kelintą net sužeidė, bet nebuvo tam priežastis patis žmonės. Negalima pasakėti, kad iš tų oficerų pasiūlymo pasirodo prakilnumas ir žmonių tiesų atbojimas. Be to matyti, jog net augšti kareivių vadovai visai nenumano, kokiu laiku dabar gyvename, kokias tiesas kiekvienas žmogus turi. Jeigu nebūs tše kas padaroma iš viršaus, tikrai sulauksime Vokioj riaušių. O tad kitos valstībės kažin ar nemėgės Vokios užpulti.

Kokie kartais mes Lietuviai, vėl siki pasirodė "Lietuvos" laikraštij, kurs eina iš Chicago. Pastebėtas Lapkritio "Jaunimo" rašinis: Prūsų Lietuvos laikraštiai. Gėl jis neaiškus. Mano tše norėta pasakėti, kad turime rašdami naudotis ir Vokietų laikraštiais, mūsų tautietiams pasakėti, kaip mes judame, kaip tautinė givibė stiprėja, jeib telktūsi vis skaitlingiau su mumis. Bet "Lietuva" tuojau visa taip išguldo, būk aš Lietuvius rāginās pasiduoti germānizāvi-

mu. Tik manikime, aš, kurs vienū-vienas Prūsų Lietuvoj dabar jau 19tas metais be jokio sustojimo dirbu, aukojes visā smagumā, visā avansāvimā, visā Vokietū pagarbā, visā turtā, kurī tiktai galėjau sutaupīti, didiā savo dvāsios ir silpno sāvo kūno jėgū dālī, visus širdies jausmus vien Lietuviu kilimui, aš tokiu būdu apšauktas! Berods aš vos pradėjes dirbti nesigīriau, neprāšiau pašalpos savo dārbui. Nerašiau, kad aš nevien mokinu dainuoti ir vaidinti, bet net savo rankomis taisau regiklā ir, piningū užtektinai neturėdamas, pats sunešu kedes į sāle žmonėms atsisėsti koncerto laiku, pats nubėgu rāginti žmones ateiti dainuoti, prašau, kad apsiimtū vaidinti kokī ritinī, pats nešu kaip darbininkas daiktus ir knīgas ir tt. Nors buvo māt tuo laiku kartais nužeminimas, jog ir veidas kaito, bet viso nebojau ir nesiskundiau ir nesivadinau didiu Prūsų Lietuvos veikėju. Visai ir nelaukiau pagīrimo ir kokio parėmimo. Dabar kaip jau matau viso vargo vaisius, kaip jau priverstas kūno givibės istātīmū vis daugiau pasilikti vien prie rāšimo, dabar gi kaip apie mane pradeda rašiti! Berods māt tai neskaudu. Juokiuos tuo. Bet yra tai tautiniu žvilgsniu liūdnas dalikas. Toks "Lietuvos" pastebėjimas reiškia, jog Lietuviai nesitiki ir tuo žmogumi, kuriuo visai nebegalima abejoti. O tai yra sunkios tautinės ligos apsiėiskimas arba...?

Duonelaitio paminklui statyti Prūsų Lietuvoj gana žmonės jau žādinami. Klaipėdoj "Vienībės" draugija parengė tam titia vākarā 31. Gruodio 1913. mt. ir sulaukė Naujmeti ir tuo Duonelaitio gimimo dienā. Tam vākarui dviejū žimesniū "Vienībės" draugū kūdikiai, vienas bernukas, dvi mergiti, gražiai ir drāsiai sākė poemelius. Kalbėjo tūli draugijos nariai. Aš pats apie Duonelaiti, jo gyvenimā ir jo raštus papāsakojau. Tilžėj 8. Sausio 1914. mt. "Lietuvių Klubas" parengė Duonelaitio vākarā. Giedotojų Draugija dainavo. Kelios mergaitės sākė gražias vietas iš Duonelaitio rāstū, vienas gāl 9 metų bernukas Girėno poemeli: Lietuviais esame mes gime. Kalbėjo apie Duonelaiti-Lietuvi J. Stiglorus, apie Duonelaiti-poētā aš. Gražus buvo ir šis vākaras. Pagaliaus Katfitiū "Vainikas" savo draugijos vākarui 18. Sausio pakvietė mane ir tše pakalbėti apie Duonelaiti. Vākaras skaitlingai lankītas nusisekė labai gražiai. Taip Prūsų Lietuviai, īpatiai "Sāntaros" draugijos rūpinasi tuo dalīku. Tuo tarpu komitėtas, nors jau ar net 5 mėnesius steigiamas, dār niekumet pilnas nėra susiėjes. Kaip jau seniau (Rugsėjo "Jaun." 13. mt.) rašiau, kun. dr. Gaigalaitis naujai pasiėmes senajā minti apie Duonelaitio paminklā, norėjo ją vīkinti. Tik neturi jis tam tinkamū jėgū ir nemāto jis aiškiai savo padė-

jimo. Gāl dabar supras. Surāses jis yra "Atsišaukimā" ir māžā raštelī apie Duonelaiti taip sākoma "Prūsų Lietuvos" kalba. Bet komitėtas niekaip, nei prie "Atsišaukimo" nei prie to raštelio, nėra prisidėjes. Ir tas "Atsišaukimas" nemini žmogaus, ī kurī kreipties reikētū. Aš pats nepriklausau komitėtui. Tur būt paaiškīsiu vėliau, kaip tai nusiėavė, kad taip yra. Tatiau, kaip jau pasākes esmi, dirbu tam dalīkui. Maniau jis labai naudingas tautiniām mūsų judėjimui. Tik rodos, kad reikētū Duonelaitio atminimui naudingesnī dalikā statiti, negu bokstā ant Rabinio. "Naujosios" tvirtinimas būk aš rāgines jī statiti, yra apsirikimas.

Prūsų Lietuviu "Sāntara" buvo suvažiāvusi 28. Gruodio 13. mt. Tilžėje tarti apie būsimus metus ir dārbus. Nebuvo visos draugijos atsiuntusios savo īgaliotiniū. Ira labai daug mums sunkenibiū. Bet už tai susirinkusieji gražiai ir rimtai gvildeno savo reikalus. Ir tur būt dirbsime su daugiau pasisekimu naujais metais.

Auka iš Amerikos. Vėl gerb. dr. A. K. Rutkauskas iš Chicago dovanojo "Sāntarai" 100 Mk. Nors nebuvo dār galima tai susirinkimui pranešti, bet valdība gāvusi žinia su didia dėka jā ir piningus priėmė. Rodos toks dr. A. K. Rutkausko duosnumas turi būtinai sukelti mūsų Lietuviu dvāsia. Jis ten

toli rūpinas taip nuoširdiai mūsų atsigavimu, kad negalima, jog pasiliktumė vangūs, rangūs, šikšti. Iš jo turime išmokti visa atiduoti tautos atsigavimui. O tai dr. A. K. Rutkauskui būs tikriausia dėka.

Du Lietuvių dienraštiu eina nūnai iš Vilniaus: "Viltis" ir "Lietuvos Žinios". Taip apie Lietuvos ir pasaulio gyvenimą nuolatai dabar bus pranešama Lie-

tuviams. Ir Lietuviai taip sakančias dieną gėves savo tautietių gyvenimu. Tik reiks rūpintis, kad visa - tai ir derėtų Lietuvių kilimui. Vien sveikos mintis, tikslai pasitikėjimo mąnimas turėtų pasiekti žmones ir juos auginti, jų įpatybėj giedrinti bei tvirtinti. Mes Prūsiose tur būt išlengvo ir-gi didesniu skaitiu pasiprašisime tuos dienraštius. vds.

PASIKALBEJIMAI.

Azuolelis. Kokia dabarties ir senovės "tikybū" yra už vis prakilnesnė ir labiau pritinka prie žmonių gyvenimo? — Negalima tarp "tikybū" skirtumą dariti, sakančias vieną esant prakilnesnė, kitą prastesnė. Ir prakilniausioji yra visai be vertios, jeigu ji žmonėms negali derėti pareiti į tikybini padėjimą. Mūsų laiku žmonės savo jausmuose, geismuose, mintyse, savo supratime ir apskritai visoj savo sąmonėj taip labai keitiasi ir dar daugiau keisis po gyvenimo sąlygomis, kad nėra tuo tarpu tokios "tikybos", kuri gali jiems tikra būti pagalba. Žinau, kad yra žmonių, kurie kitaip sāko. Bet mán visai aišku, kad tiejie nemāto dabarties žmogaus stovio. Ir visai nežino, kas ir kām tikyba yra. Nei nesupranta, kas gyvenimas ir kas jie pātis. Ištikrūjū negali jokia kitū laikū "tikyba" pritikti prie žmonių gyvenimo. Vien gali taip nusiduoti, kad i

gyvenimā stojasi žmogus, kurs tikybā, bet tikrajā, pātia tikybā patires yra ir tad jā apreiskia gāl ir senovės arba dabarties "tikybū" zodiais. Tuomet jojo "tikyba" tegali pritikti geriausiai prie gyvenimo. Tik visumet tokie žmonės yra "tikybos" sargū persekinėjami ir net prie kriziaus kaliami.

J. Bak. Ar skurdas padaro žmogū protingu ar kvailu? — Nei skurdas nei turtas negali didinti ar mažinti protā. Ira daug protingū ir išmintingū žmoniū buve, kurie gyveneno net badėdami, o yra daug tikrai kvailū žmoniū karalū rūmuose. Smagiuose padėjimuose yra lengviau nors ir menkā savo protelį aptašiti, pasmailinti ir jį kišti žmonėms į akis. Tik nėra tuo protas jau didėjes. Tām reikalinga patiām labai prisiveikti: visa, kā matai suliginti, spresti ir tuo pasielgti. Žmogus tām dažniausia privālo prievartos. Todėl vargšas žmo-

gus labai dažnai visā savo proto jėgā naudoja, jeib iš savo skurdo išeitū. O tuo jis protā ir augina. Bet supraskime: neskurdas padaro protingu; žmogus pats naudodamas savo protā gali protingesnis pastoti. Antraip vėl žmogus gali kvailu pastoti, nesinaudodamas savo protu, nors ir smagiau suose padėjimuose.

Vld. Grev. Ar teisibė, kad kaip mán kunigas sākė, tas yra bedievis, kurs neeina spavedin? — Negali būti bedieviū, kadangi neivienas negali išeiti iš sąntikio su tuo, kas yra viso gyvenimo pāmatas, pradia ir pabaiga. Ar kas-nors tai vadintū Dievu ar kitaip, tai līg daug. Tas pāmatas ir tt. vis dėlto pasilieka, kas jis yra, ir žmogus nuolatiniame sąntikij su juo. Vien tik mums gali dingti to pāmato numānimas ir išmānimas. Toks jo dingimas apsireiskia žmoniškumo nupuilimu: tai yra, tikrosios meilės teisingumo, skaistumo, kantrumo stoka, ir tt. Ar eiti spavedin derės kelti, stiprinti žmoniškumui, reikia išbanditi.

B. N. Ar gera yra varginti savo kūnā? — Neturime tiesos bī-kā varginti, nors jis būtų ir taip mūsų vāliai paduotas, kaip mūsų kūnas. Mes tegālime apsireikšti šiame pasaulyje kūnā turėdami. Labai jis naudingas mums yra tarnas ir draugas. Bet jis gyvena tikslai tikromis sąlygomis. O nors jis jū persikeitimams ir prisitaikina

ir mums tarnauja kaip automātas, vis dėlto jo uždavinis nelengvas. Nieko, kas be reikalo, be tikslo, neturētū jām būti uždama. Todėl kūnā varginti būtų neprotingas dalikas. Bet ir nereikia jo lepinti. Tuomet jis pastoja ir gi netinkamas mums tarnauti, priešingai prāšo mūsų tarnības. Nepamirškime: mes jo valdia. O turime išmintingai valditi.

Juoz. Lazk. Kas rodo, kad žmogaus esibė yra buvusi pirm gimimo ir būs po mirimo? — Nieku būdu negali būti išrodoma, kad žmogaus ir visa jo dvāsios - sielos gīvibė: meilė, išmintis ir tt. pastoja, kaip tūli tiki, iš kūno. Dar gi jausmai, geismai, mintis nepastoja iš jo. Neesmi toks niektikis, kad sakītiau: iš nieko gali kas pastoti. Žmogaus esibė taip labai skiriasi nuo kūno, kaip erdvė nuo matėrios. Bet kas pasakītū erdve pastojant iš jos? Būtū tuomet pastojusi iš nieko. Tatiau abu stovi sąntikij su viens antru. Tegālime gyvenimā suprasti kalbėdami apie tūlus principus, kuriū kiekvienas apsireiskia, kuomet sąlygos tām duotos. Ir žmogaus esibė pasidaro žinoma tikslai, kuomet kūnas jos veikimui tinkamas. Visi matėriniai pavidalai greitiau yra ir nīksta, negu dvāsios apsireiskimai. Todėl kūnas suliginant su esibe tėra tik pasirodymas, esibė būvās dalikas ir turi būti mānoma, kaip buvusi pirm kūno

pavidalo ir būsinti po jo pradingimo.

2. Ar ėra laikraštii tukiū idėu kaip "Jaunimas" Vokietii ir Francu kalba? — Ėra. Vokietii net labai daug. Todėl ir negaliu jū titulu paduoti. "Jaunimas" vienok labai skiriasi nuo jū. Noru jame žmonių jos dvāsios naudā mums priruost.

Susirašinėti
nori su Maz. Lietuvos jaunimu
Lietuvis Did. Lietuvos. Jo adre-
sas toks: Jakob Matschulis,
Riga, Mitauer ch. 31-3. Rußland.

Norint rašiti ė mane, reikia vi-
sumet dėti ši adresā:

Vidūnas, Tilsit, Kasernenstr. 14
Ostpreußen. Vds.

Ės mūsū raštijos.

Lietuvos Ukininko Kalendorius 1914 mts. (9. metai) Vilnius, "Lietuvos Ukininko" priedas. Kaina 25 kap. — Dailiai ši kartā papuoštas. Tur būt ir turinis nebūs blogas. Nespėjau jū mėginti. Labai svarbūs ėra paskutinėj kniogos dalije žinios apie Lietuviū draugijas ir laikraštius Did. Lietuvoj, Prūsū Lietuvoj ir Amerikoje.

"Draugija", mėnesinis laikraštis, kurs eina Ės Kauno dabar jau aštuntais metais, pranešė savo skaititojams pernai (1913. mt. Nr. 79—80) rāšini, ė kurį ėpatiai skātinu visū pastebėjimā. Tas rašinīs, kaip tik tvirtina mano supratimā apie žmoniū atsigavimā. Antrašis šis: "Mėsa ir jos kenksmingas veiksmas žmogaus kūne."

Jonas Jonila, Veikalai, Veikalėliai ir Vertimai eilėmis. Leidė Tėvinės Mėlėtojų Draugija. Kaina? Spauda Jagomasto Tilžėje. 1913. mts. Grāžios tai kniģelės. Atliktos dailiai. Apie turinī pasāko jau antrašis. Kodėl kalba šiū raštelii ne visur tokia, prie kurios vis daugiau priprantame, pasāko rašitijas prakalboje. Tatiau mėnومه, jū gana gera. Pastebime dār, jog tose kniģelėse randame tuos vertimus garsaus Mitskaus (Lenkū Mickeviciaus) veikalū, kaip paveikslui: Konradas Valenrod, kuriais jau senai gėrėjomės. Bus dabar Tėv. Mėlėt. Draugijos nāriams vėl kuo diaugties. Vds.

Ės leidėjų - rašitijū pusės.

"Jaunimas" siuntiamas ė namus uz 2,40 Mk. metams, ė Didiājā Lietuvā uz 1,25 Rubli, ė Amėrikā uz 75 Centus, pavienis numeris uz 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — Ės Did. Lietuvos galima pinigūs siūsti ėdedant ė laikā popierinī Rubli, o 25 Kap. post. markėmis. Bet nereikėtū ėdėti markes uz visa 1,25 Rbl. Laiskā reikėtū ėrašidinti. — „Jaunimo“ tām nesiuntiamo, kurio adreso neišskaitome. — Rāšant ė "Jaunimā" ėsakiai prāšome tikrajū gatvės numerī dėti.

Uz leidėjus - rašitijus

Martin Aszmutat, Tilžėj, (Tilsit) Garnisonstr. 9.